

বিদ্যাসাগর বিশ্ববিদ্যালয়

স্বর্ণময়ী যোগেন্দ্রনাথ মহাবিদ্যালয়

চতুর্থ সেমিস্টারের অন্তর্গত এস. ই. সি. টু কোর্সের জন্য উপস্থাপিত
পকল্প পত্র :- বৈষ্ণব কাবিতায় জীবনমুখী ভাবনা

শিক্ষার্থীর নাম : - সুতপা দাস

সেমিস্টার : - চতুর্থ

পত্র : - এস. ই. সি. -টু

রেজিস্ট্রেশন নং - ২১১০৪০২৬৭ , ২০২১ - ২০২২

রোল নং - ১১১৪১৫২ - ২১০০২৯

শিক্ষাবর্ষ : - ২০২২ - ২০২৩

Phone: 9932873484/7501133806

SWARNAMOYEE JOGENDRANATH MAHAVIDYALAYA

Govt. Aided General Degree College | Estd.: 2014

At+P.O.: Amdabad, P.S.: Nandigram, Dist.: PurbaMedinipur, PIN 721650

www.sjmahavidyalaya.in | Email: sjmahavidyalaya@gmail.com

CERTIFICATE

This is to certify that Suhas Das Roll: 114152 No: 210029,
Reg.No: 211040267 of 2021-2022, a student of B.A. 4th Semester (Honours),
Bengali Department, Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya for the session 2022-2023; submitted
his/her project report for partial fulfillment of the syllabus of SEC-2,(CBCS) prescribed by Vidyasagar
University. The project has been prepared under the supervision of Dr. Madhumita Basu and Surajit
Mandal and ready to place before examiner for evaluation.

Ratan Kumar Samanta

Dr. Ratan Kumar Samanta
Principal
S.J Mahavidyalaya

Principal

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad :: Purba Medinipur :: Pin-721650

Supervisors

Madhumita Basu

Dr. Madhumita Basu
Assistant Professor & HOD
Department of Bengali.

S.J.Mahavidyalaya
Head of the Department,
Department of Bengali

Swarnamoyee Jogendranath Mahavidyalaya
Amdabad, P.S. Nandigram, Dist. Medinipur, Pin-721650

Surajit Mandal
SACT-I, Department of
Bengali

S.J Mahavidyalaya
Mahavidyalaya

Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

স্বতন্ত্র

<u>ক্রমিক নং</u>	<u>বিষয়</u>	<u>পৃষ্ঠা নং</u>
১	প্রকল্প বিষয়ক মর্মেণ্ড সংক্রান্ত	১-২
২	প্রকল্পের বিষয় নির্দেশ	৩
৩	বিষয় সংক্রান্ত	৪-১৩
৪	নির্দেশ	১৪
৫	প্রকল্পের	১৫
৬	কর্তৃপক্ষের	১৬

Benny
Department of Bengali
S.J. Mahavidyalaya

ଭୂତୀୟ ଜୀବୀୟ

ଅକ୍ଷୟ ମାଧ୍ୟମରେ

ଅନୁସନ୍ଧାନ :

କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଦାର୍ଥମାନଙ୍କୁ, ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପେ ଖାର ଓ ଖଣିଜ ମାଧ୍ୟମକୁ
ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିତ କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଉଦାହରଣ, ସମାଧିରୁ ମିଳିଥିବା
ଦୃଷ୍ଟିରେ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ସୂଚିତ ଉଦାହରଣ ସହଜରେ ମଧ୍ୟ, ଯଦ୍ୟା —
କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଦାର୍ଥର ଦୃଷ୍ଟିରେ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ଓ କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପଦାର୍ଥର ଦୃଷ୍ଟିରେ
ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିତରୁ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକର ସ୍ୱାଧୀନ ଦୃଷ୍ଟିରେ
କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ସମାଧିରୁ କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ମିଳିଥାଏ
କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିତରୁ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ଉଦାହରଣ
ମଧ୍ୟ, ଯଦ୍ୟା — ପଦାର୍ଥର ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ଆଦିମଧ୍ୟମିକ
ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ଓ ଆଦିମଧ୍ୟମିକ
ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ — ବିଶ୍ୱାସୀତି,
ବିଶ୍ୱାସୀତି, ବ୍ୟବହାରୀମଧ୍ୟମ, କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ବିଶ୍ୱାସୀତି
ଓ ବିଶ୍ୱାସୀତି କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ଆଦି କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ଓ
ବିଶ୍ୱାସୀତି ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ, ବିଶ୍ୱାସୀତି ଆଦି ବିଶ୍ୱାସୀତି
କୃତେନ୍ଦ୍ରୀୟ ମଧ୍ୟମାଧ୍ୟମିକ ସହଜରେ ହୁଏ —

ପ୍ରଥମ ବିଚିତ୍ର ଓ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନପ୍ରାପ୍ତିର ପଥକୁ ଏକାନ୍ତ ଶୃଙ୍ଖଳାପଥ୍ୟ
ପଥ _____

" ନୁହେଁ ନାନିଆ ଏ ନଃ ଶାନ୍ତି
ଅନନ୍ତେ ସୁଖିନୀ ଜ୍ଞାନ
ଅଭିଧ୍ଵାନ୍ନାନ୍ତଃ ମିମ୍ଵାନ କଳ୍ପତେ
ଅକାଳି ଶରଣ ଚେନ,"

ଏ ଜ୍ଞାନ ପଥର ମାଧ୍ୟମରେ ଯଦା ଯଦୁର ମାନବୀୟ ନିକଟତମ ଭାବନା,
ପ୍ରଥମେ ଶୃଙ୍ଖଳାପଥ୍ୟ ମେ ଏହି ଜ୍ଞାନଟି ମାନବମାନ ନାମିତ ଏକକର୍ତ୍ତବ୍ୟ
ଏବଂ ଯତ୍ୟତ୍ ସମସ୍ତେ ସ୍ଵର୍ଗତ ପ୍ରୋକ୍ଷିତର ଏକାନ୍ତ ଗତି ମୁକ୍ତିର ଓ
ସ୍ଵୟମ୍ଭାବୀ ନିରାକାର ଚିତ୍ତ ଏତେ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏତୁ,

ଓମ ନାମ ଓମ ବ୍ରାହ୍ମାଣିକ କର୍ତ୍ତା, ଏହି ବ୍ରାହ୍ମାଣିକ
ସାଧନିକତା ତାହା କର୍ତ୍ତା ନିରାକାର ସୃଷ୍ଟି ନିରାକାର ବସ୍ତୁତ୍ଵ, ବ୍ରାହ୍ମାଣିକ
କର୍ତ୍ତା କାଳକ୍ରମେ ତାହାତମ ଚିତ୍ତାନ୍ତରଣ ହୁଏ ପ୍ରାଣାତ୍ମକର ଶୁଦ୍ଧ ଚେତନା ଓ
ଅନୁଭୂତରତା, ଭୈତ୍ୟକାନ୍ତରତା, ବିଦ୍ୟାୟତ୍ୟକାନ୍ତରତା ଓମ ନାମକର କର୍ତ୍ତା ତାହା
ପାଠ୍ୟେ ଜ୍ଞାନ —

" ଚେତନାୟାନ୍ତର ଚେତନା ନା
ଚେତନାୟାନ୍ତର ଚେତନା ନା କର୍ତ୍ତାୟ ଚେତନା
ଚିତ୍ତ ଚେତନା ଚେତନା ନିରାକାର ଚେତନା ନାକର ହୁଏ,
ସ୍ଵାଧୀନ ପାଠ୍ୟାନ୍ତର ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
ସୈବ୍ୟକର ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା,"

ଅପରିଚିତ ଯଦା ଚିତ୍ତେ ଏ କର୍ତ୍ତା ଚେତନା ପଥ ପଥେ ଏହି
ପଥଟି ତାହା ନିରାକାର, ଚିତ୍ତ କର୍ତ୍ତାୟ ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
ପାଠ୍ୟେ ବ୍ରାହ୍ମାଣିକତା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
— ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
ଓମ ନାମ ଚେତନା, ସ୍ଵୟମ୍ଭାବୀ ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା
କର୍ତ୍ତା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା ଚେତନା

"ब्रह्म लानि जॉंशि ब्रह्मं ज्ञान मन एतदं ,
प्रति ज्ञान लानि ब्रह्मं प्रति ज्ञानं मोः॥
दियाः परम लानि दियं भाव ब्रह्मं,
वदानं निरीति लानि दिवं नानि ब्रह्मं॥"

आधुनिक पदविद्युत विद्युत् नक्षत्र लाले, वायुमण्डल अर्थात् आन्वेषण नक्षत्र
मिथिल मिथिल प्रकाशक शुरु शुरु, उच्चतम कर्तव्यताका एत, ज्ञान, वि,
प्रतिष्ठा ७ आधुनिक विद्युत् जीवन वृत्त अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त
शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त (आधुनिक)।

आधुनिक पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत
एत विद्युत् जीवन वृत्त अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।

" एत विद्युत् जीवन वृत्त अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।

" नैमिषः पदविद्युत - विद्युत् जीवन वृत्त अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।

एत विद्युत् जीवन वृत्त अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।

ज्ञानिक धर्मः

इति पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत
ज्ञानिक धर्म, पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत
ज्ञानिक धर्म अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।
पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत
ज्ञानिक धर्म अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।
पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत पदविद्युत
ज्ञानिक धर्म अर्थात् कुशल को उच्चतम वृत्त शुरु, एत विद्युत् जीवन वृत्त
(आधुनिक)।

ହୋଇଛି ନାମ ମୌନୀମା, ସ୍ୱର୍ଗାକାଞ୍ଚିତ ମୌନୀ, ଅର୍ଥବ୍ୟାଜ, ଆତ୍ମା
 ତାହା ମଞ୍ଜୁ, ବିଭିନ୍ନମଧୁ, ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଆତ୍ମା ଅଭୈତୀ ବିଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟ, ମହାତ୍ମ୍ୟ,
 ଆଉ ମୌନୀମା ବିଭିନ୍ନ ମହା ମହା ବିଭିନ୍ନ ମାହିତ୍ୟ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଭାବ

" ନିରାହ ନ୍ୟାୟ ନିରାହ ନିରାହ
 ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଭାବନା,
 ଦୁଃଖ ଅବସ୍ଥା ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ହୁଏ
 ବିଚାରକ ଭାବ ବ୍ୟକ୍ତି "

ଅହାତ୍ମ୍ୟେ ବ୍ୟକ୍ତି ମନ ଦିଅ ଦୌର ଓ ତାର ଭାବନାକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱପ୍ନ
 ହିନ୍ଦୁ ମଧୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ବାସନା, ଶ୍ରୀ ମୌନୀର ଆନନ୍ଦ ଭାବ,
 ଭୈ ମୌନୀର ସୁଖ ଶ୍ରୀ ମୌନୀ ମହାତ୍ମ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ବିଭିନ୍ନ ଭାବନା ଓ ଭାବନା
 ମୌନୀର ନ୍ୟାୟ ମୌନୀର ଭାବନା ବାସନା ଆନନ୍ଦ ହୁଏ ହିନ୍ଦୁ,
 ଭାବ ଓ ଭାବନା ମହା ଭାବନାକୁ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୟ —

" ମାତ୍ର ହେଉଛି ବ୍ୟକ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ନ୍ୟାୟ ସିଦ୍ଧି
 ବ୍ୟକ୍ତି ନ୍ୟାୟର ଚାହୁଁ,
 ବିଭିନ୍ନ ଭାବ ବିଭିନ୍ନ ହିନ୍ଦୁ ଭାବନାକୁ
 ଭାବନା ମନ ମାହିତ୍ୟ "

ମହାତ୍ମ୍ୟେ ସୁନ୍ଦର ଭାବନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ ହୁଏ ହିନ୍ଦୁ,

ମହାତ୍ମ୍ୟେ ମାହିତ୍ୟ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ନ୍ୟାୟ
 ସାମ୍ରାଜ୍ୟ, ଭାବନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ମାହିତ୍ୟ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ
 ବିଭିନ୍ନ ମୌନୀର ନ୍ୟାୟ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ
 ହୁଏ ହିନ୍ଦୁ, ଭାବନାକୁ ମାହିତ୍ୟର ବାସନା ବାସନାକୁ ଭାବନାକୁ
 ହାତ, ଭାବନାକୁ ସୁନ୍ଦର, ସୁନ୍ଦର ଭାବନାକୁ, ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ
 ବିଭିନ୍ନ ବାସନାକୁ ଭାବନାକୁ ବାସନାକୁ ଭାବନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ
 ସୁନ୍ଦର, ଏହି ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ମୋମନ ମିନିମାକୁ ଭାବନାକୁ
 ନ୍ୟାୟକୁ ଭାବନାକୁ ଭାବନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ
 ହିନ୍ଦୁ ହିନ୍ଦୁ ଏହି ଭାବନାକୁ ନ୍ୟାୟକୁ, ସୁନ୍ଦର, ଭାବନାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଭାବନାକୁ

କୃଷି ବର୍ଣ୍ଣନା, ଉତ୍ପାଦନ ହାତ ହତ, ତାହା ନିତୁତ୍ତ ବ୍ୟାପୀ ଭାବେ
 ଉତ୍ପାଦନୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କୃଷି କୃଷିକର —

“ ବାଧ୍ୟକା ଶାନ୍ତି . ବସନ୍ତ ଦମ ପାହଲ
 ଅଧିକା ଚିତ୍ତେ କାମି,
 ନୀଳା ବାଦି ଖାଦି ବାଦି ମିତ୍ତଳ
 ଲେଖି ଭାଷୁଲି ଖାମି ”

ଅନ୍ତର ଅର୍ଥେ ମାନ୍ୟ ସୁଧା, ଶେଷ ଚୁଳୁ ବାଧି ଭାଷୁଲି, ବାନ୍ତର
 ବାଧ୍ୟକା ମିତ୍ତଳ ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ଖାଦିକ୍ଷି ହାତ ଭାଷୁଲି, ଖାଦି କୃଷି
 ବାଧ୍ୟକା, ଅଧିକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବାଧି ଏକା ବି ଅଧିକା ଓ ଖାଦି ବାଧ୍ୟକା କୃଷି
 ନୀଳା ମଧ୍ୟ ବାଧି ମାଧ୍ୟକା ଅଧିକା ବାଧ୍ୟକା କୃଷି ଖାଦି କୃଷି
 ବାଧ୍ୟକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ଖାଦିକ୍ଷି କାମି, ମାଧ୍ୟକା ମାଧ୍ୟକା କୃଷି
 ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି ଏକାକ୍ଷି କାମି ମାଧ୍ୟକା କୃଷିକର କୃଷି କାମି —

“ ବାଧ୍ୟକା ଖାଦିକ୍ଷି ଖାଦିକ୍ଷି ମାଧ୍ୟକା ମାଧ୍ୟକା
 କାମି ବାଧ୍ୟକା,
 କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି
 କାମିକ୍ଷି, କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି ”

ଉତ୍ପାଦନ ଉତ୍ପାଦନ ମାଧ୍ୟକା ମାଧ୍ୟକା କୃଷିକର ବାଧ୍ୟକା
 ଉତ୍ପାଦନ କାମି, କାମିକ୍ଷି, ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି,
 ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି, ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି
 ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି
 ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି
 ବାଧ୍ୟକାକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି କାମିକ୍ଷି

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ — ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶାନ୍ତିପଦ
 ସାହିତ୍ୟର ସୂତ୍ରାବଳୀ — ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶାନ୍ତିପଦ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ — ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶାନ୍ତିପଦ
 ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ମେଘନାଦ ଓ ଅନ୍ୟ — ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶାନ୍ତିପଦ

কৃতজ্ঞতা বিবরণ

আমার এই প্রকল্পের জন্য বহুদিন ধরে কঠোর শ্রমের
 মাধ্যমে গুরুত্বপূর্ণ গবেষণা ও তথ্য সংগ্রহের মাধ্যমে
 সিদ্ধান্ত, তথ্যের মাধ্যমে আমি আমার জ্ঞান ও কৃতজ্ঞতা
 জানাই, কৃতজ্ঞতা জানাই করে দলীয় গবেষণার
 উদ্দেশ্যে থেকে প্রাপ্ত বিভিন্ন তথ্য ও নথিাদি তথ্য
 প্রকল্পের বর্ণনা এবং সামগ্রিক বর্ণনা, প্রকল্প ও
 অন্যান্য প্রকল্পের মাধ্যমে গবেষণার মাধ্যমে
 অধ্যয়ন ও অধ্যয়নকারী পড়াশোনা, সিদ্ধান্ত ও পরিচালনা
 + সমস্ত আমার এই অনুসন্ধানের জন্য বহুদিন
 ধরে,

—মতলা দল
 —সিদ্ধান্ত প্রাপ্ত

EXAMINED
 মাস মাসে ২/৭/২৩
 কিস্তি/কিস্তিগত প্রাপ্ত

 Department of Bengali
 S.J. Mahavidyalaya